

ח' טבת תשס"ב
23 בדצמבר 2001

אל :
תפוצה : א', נצ(1), ב(3), ג(1), ד(2) ו

הוראת ביצוע 2001 / 24 - מקצועית

בנושא: קריטריונים למתן אישור מקדמי למשקיעים תושבי חוץ בקרנות הון סיכון

- א. כללי**
1. סעיף 16א לפקודת מס הכנסה מסמיך את שר האוצר להחזיר מס, כולו או מקצתו, לתושב חוץ אשר חיובו במס בישראל יביא למיסוי עודף, מעבר למס במדינת מושבו.
 2. סמכות זו הואצלה לנציב מס הכנסה ומכוחה מוצאים אישורים למשקיעים שהם תושבי חוץ.
 3. מטרתם של האישורים המקדמיים הינה ליצור וודאות אצל משקיעים תושבי החוץ באשר להיבטי המיסוי הכרוכים בהשקעתם בישראל, לרבות הדיווח לרשויות המס בישראל והקשר עמם, וליצור אחידות בהסדרי המיסוי לגבי השקעות דומות שקיבלו את האישור האמור.
 3. בהוראת ביצוע זו יפורטו הקריטריונים לקבלת אישור מקדמי (פרה-רולינג), מכוח סעיף 16א לפקודה, ככל שהדבר נוגע **למשקיעים תושבי חוץ בקרנות הון סיכון**. ויודגש כי הקריטריונים שלהלן עשויים להשתנות מעת לעת בהתאם לדינמיות בתחום הון הסיכון ולמדיניות בנושא.
- בכל הנוגע להפעלת סעיף 16א לפקודה בהקשרים אחרים, יש לפנות ללשכת הנציב.

ב. קרנות הון סיכון ופעילותן בישראל

1. קרן הון סיכון הינה גוף המגייס כספים ממשקיעים במטרה להשקיע אותם בחברות הפועלות בעיקר בתחום הטכנולוגיה הנמצאות בשלבי פיתוח ראשוניים (חברות Start-Up).
2. המבנה המשפטי המקובל של קרן הון סיכון הוא שותפות מוגבלת זרה הרשומה בחו"ל בה משקיעים תושבי חוץ בלבד. שותפות זו נרשמת בישראל כ"שותפות חוץ מוגבלת" לפי פקודת השותפויות. לצד השותפות הזרה, במסגרת הקרן, פועלת שותפות נוספת ישראלית אשר בה שותפים משקיעים תושבי ישראל.

3. המשקיעים בשותפות הנם **משקיעים מוגבלים** (שאינם חבים בחובות השותפות) ו**שותף כללי** (שאחריותו לחובות השותפות אינה מוגבלת), המנהל את עסקי השותפות. לעיתים מתקשר השותף הכללי עם חברת ניהול ("מנהל הקרן") לצורך ניהול שוטף עסקי הקרן כאמור.

4. תפקידו של השותף הכללי/ מנהל הקרן הוא, בין היתר, לאתר את ההשקעות (חברות Start-Up), להשקיע בהן, ללוות את ההשקעות, לתקצב אותן, לפקח על פעילות החברות, להיות מעורב בהתפתחותן ובשלב מאוחר יותר - בעת שההשקעות בשלות למימוש - לסייע בהנפקתן או במכירתן.

5. לקרנות הון הסיכון הפועלות בישראל משרדים בישראל מהם מבוצעות ומנוהלות ההשקעות בישראל.

6. מנהל הקרן זכאי לדמי ניהול בשיעור של 2% - 2.5% לשנה, המחושבים מהיקף הגיוס הכולל של הקרן ואילו השותף הכללי זכאי ל- 20% מרווחי הקרן "כדמי הצלחה".

7. ככלל, אורך חייה של קרן הון סיכון מוגבל מראש ל- 7 עד 10 שנים. לעיתים קיימת אפשרות להאריך את חיי הקרן בשנה עד שלוש שנים נוספות. בתום חייה מתפרקת הקרן ויתרת הנכסים מחולקים למשקיעיה.

8. בעת מימוש ההשקעות על ידי הקרן, מחלקת הקרן את התמורה, בניכוי חלקו של השותף הכללי, למשקיעיה בה, לפי חלקם היחסי בקרן.

9. קרנות הון הסיכון החלו את פעילותן בישראל בראשית שנות ה- 90 ביוזמה ממשלתית (קרנות "יוזמה"). עם השנים תחום זה התפתח באופן מואץ וכיום פועלות בישראל כ- 70 קרנות הון סיכון. עד היום גייסו קרנות הון הסיכון בישראל כ- 7.5 מיליארד דולר. רוב המכריע של סכום זה הושקע בפועל בישראל.

ג. הסדר המס לקרן הון סיכון על פי האישור המקדמי

כללי

1. הסדר המס שיפורט להלן יחול רק לגבי קרנות הון סיכון שפנו לנציב וקיבלו אישור מקדמי על פי סעיף 16א לפקודה. קרנות הון סיכון שלא קיבלו אישור מקדמי, ימוסו על רווחיהם בהתאם לדיני המס החלים בישראל (בשיעורי המס הרגילים), בכפוף לאמנות למניעת כפל מס.

2. ההסדר שיפורט להלן הנו תיאור כללי של האישור המקדמי שניתן לקרנות הון סיכון והנוסח המחייב הוא זה שייחתם על ידי הנציב.

3. האישור המקדמי מתייחס רק לשותפות המוגבלת הזרה, בה שותפים משקיעים תושבי חוץ בלבד (להלן: "הקרן").

הסדר המס

4. שיעור המס על הכנסות הקרן יהיה 20%. שיעור זה חל רק לגבי המשקיעים הזרים. עם זאת, הכנסות המיוחסות ל"משקיעים פטורים" בקרן תהינה פטורות ממס.

"משקיע פטור" – תושב חוץ שהוא גוף פנסיה או גוף חיסכון לטווח ארוך או מוסד ציבורי, שמקום מושבו במדינת אמנה, הפטור ממס דרך קבע במדינת מושבו והדומה באופיו לגוף מקביל בישראל (קופת גמל או מוסד ציבורי).

המס יוטל על כלל הכנסות הקרן והשותפים (לרבות ממימוש השקעות) מחברות תושבות ישראל ומ"חברות הקשורות לישראל".

יודגש כי שיעור מס זה הנו סופי ואינו מותנה בקבלת זיכוי במדינת המושב.

האחראי להעברת המס לפקיד השומה הוא השותף הכללי ומנהל הקרן.

(לגבי הוראות פטור מיוחדות בתקופת הביניים – ראה סעיפים 10 - 15 להלן)

5. חלוקת הכנסות הקרן, לאחר ששולם המס על ידי הקרן, לא תחוייב במס בידי המשקיעים ולא תיחשב לאירוע מס. כמו כן, מכירת יחידות בקרן לא תחוייב במס, למעט מכירת יחידות ממשקיע חייב למשקיע פטור.

6. חלוקה בעין של נכסי הקרן (מניות החברות המושקעות) למשקיעים לא תהווה אירוע מס ביום החלוקה, אם תעודות המניה יוחזקו על ידי נאמן בישראל שאושר על ידי הנציב. במקרה זה, נכסים אלו יחוייבו במס בעת מימוש ההשקעות בפועל על ידי המשקיעים, אך לא יותר משנתיים מיום החלוקה (ואם החלוקה היתה אגב פירוק הקרן, לא יאוחר משלוש וחצי שנים מיום החלוקה).

7. על פי האישור המקדמי, הקרן היא זו שתגיש את הדוחות הכספיים בשל השקעותיה ופעילותה ואילו משקיעי החוץ בה לא יחויבו בהגשת דוחות בשל השקעתם והכנסותיהם מהקרן.

8. מנהל הקרן והשותף הכללי יהיו חייבים במס בישראל בגין הכנסתם מהקרן (כולל דמי ניהול ו"דמי הצלחה") בשיעורי המס הרגילים.

9. תנאים לקבלת הטבות המס על פי האישור המקדמי:

א. בשותפות הזרה לה ניתן האישור המקדמי לא יהיו שותפים ישראלים. שותפים ישראלים יוכלו להשקיע לצד הקרן בשותפות ישראלית מקבילה הקשורה בהסכם השקעה עם הקרן.

ב. הקרן תגייס סכום הון מינימלי של 20 מיליון דולר.

ג. הקרן תקים משרד בישראל שימש כמקום עסקיה הקבוע וממנו יבוצעו כל השקעותיה בחברות תושבות ישראל וב"חברות הקשורות לישראל" (להלן: "החברות הישראליות").

ד. הקרן תשקיע בחברות ישראליות לפחות 90% מההון המגוייס (בניכוי דמי ניהול). אולם, אם גיוס ההון עלה על 75 מיליון דולר, תחוייב הקרן להשקיע בחברות ישראליות לפחות שני שלישים מההון שגוייס (בניכוי דמי ניהול).

ה. את סכומי ההון שנדרש להשקיע בישראל תשקיע הקרן בחברות מו"פ. אולם, אם בקרן אין "משקיעים פטורים" או שסכום הגיוס מ"משקיעים פטורים" עלה על 20 מיליון דולר תהא הקרן רשאית להשקיע סכומים כאמור ב"השקעות מזכות".

"חברת מו"פ" – "חברה עתירת מחקר ופיתוח" כהגדרתה בתקנות מס הכנסה (שינוי מבנה של חברות עתירות מחקר ופיתוח), התשנ"ד – 1994, למעט סעיפים (6) ו-(7) להגדרה, ובתנאי שבשנתיים שקדמו להשקעה ובשנה לאחריה הוצאות המו"פ של החברה לא פחתו מ-20% ממחזור מכירותיה.

"השקעות מזכות" – השקעות בחברות ישראליות שעיקר עיסוקן הוא הקמה או הרחבה של מפעלים בתחומי תעשייה, חקלאות, תיירות, תחבורה, בנייה, מים, אנרגיה, תקשורת, מחשוב, רפואה, ביוטכנולוגיה או מחקר ופיתוח בתחומים הנ"ל.

ו. הקרן תבצע את השקעותיה כך שלפחות 75% מסכומי ההשקעה יושקעו בדרך של הקצאת מניות או אופציות על ידי החברות המושקעות.

ז. הקרן תפזר את השקעותיה כך שלא יותר מ-15% מהונה יושקע בחברה אחת.

ח. ככלל, הקרן לא תחזיק פיקדונות כספיים או ניירות ערך סחירים לטווח קצר, אלא אם מדובר בהשקעת ביניים.

ט. הקרן תנהל את הנהלת החשבונות שלה במשרדה בישראל. ניהול פנקסי החשבונות יכול שיהיה בדולרים.

י. הקרן תפתח תיק בפשמ"ג ותגיש דוחות כספיים מבוקרים על ידי רואה חשבון ישראלי בכל שנה ממועד הקמתה. במסגרת הדוחות השנתיים תידרש הקרן בדיווחים מפורטים הכוללים, בין היתר, פירוט המשקיעים (כולל סיווגם כמשקיעים פטורים או חייבים), פירוט ההשקעות בהן השקיעה הקרן ואישורים נוספים של רואה חשבון.

יא. הקרן לא תשקיע בזכויות במקרקעין או באיגודי מקרקעין.

יב. לקרן ו/או למשקיעיה לא יותרו הוצאות מימון.

הוראות פטור מיוחדות לתקופת בנייים

10. על רקע שיחות בין רשויות המס בישראל לרשויות המס בארה"ב (IRS) בנושא מיסוי הקרנות ועל רקע חשש המשקיעים ל"כפל מס" והמשבר הנוכחי בתחום ההיי-טק, הודיע שר האוצר ביום 24/9/2001 על מתן פטור ממס למשקיעים הזרים בקרנות הון סיכון ישראליות אשר יקבלו אישור מקדמי מהנציב ותוך מיקוד ההשקעות בישראל. הפטור כאמור מתייחס לתקופת בנייים.
11. בעקבות הודעת השר נחתם, בין נציבות מס הכנסה לבין האיגוד הישראלי לקרנות הון סיכון (IVA) ביום 17/10/2001, הסדר לגבי אופן יישום הודעת השר.
12. על פי ההסדר, קרן הון סיכון "חדשה" - קרן שטרם סיימה את "הגיוס הסופי" עד ליום 24/9/2001 ("היום הקובע") או קרן שהוקמה לאחר היום הקובע ושיימה את "הגיוס הראשוני" עד ליום 1/1/2004 - תהא פטורה ממס אם עמדה בכל התנאים שצויינו לעיל ובנוסף עמדה במבחן של "מיקוד ההשקעה בישראל". ויובהר כי הפטור יינתן גם אם הפקת ההכנסות על ידי הקרן תהיה לאחר יום 1/1/2004.
13. על פי המבחן הנוסף של "מיקוד ההשקעה בישראל" זה נדרשת הקרן לעמוד באחד משניים אלה:
1. לפחות 20% מהיקף הגיוס הכולל של הקרן (בניכוי דמי ניהול) יושקע בחברות שהתאגדו בישראל ושעיקר פעילותן בישראל (לגבי קרנות שיתחילו את גיוס ההתחייבויות לאחר יום 1/1/2003 - השיעור המינימלי יהיה 30%).
 2. לפחות 30% מהיקף הגיוס הכולל (בניכוי דמי ניהול) של הקרן הוצא, במישרין או בעקיפין, בחברות המושקעות בישראל (כמשכורות לעובדי הפיתוח בישראל, שכ"ד לחברה המושקעת בישראל וכו'). בחישוב הכסף המוצא בישראל אין להביא בחשבון את "דמי הניהול" המשולמים למנהל הקרן.
14. לגבי קרנות הון סיכון שקיבלו אישורים מקדמיים בעבר ("הקרנות הותיקות"), תינתן הטבת מס מיוחדת חלקית בגין הכספים שטרם "נקראו" על ידי הקרן מהמשקיעים. הטבת המס תינתן רק אם הקרנות הותיקות יעמדו במבחן הנוסף של "מיקוד ההשקעה בישראל" (כאמור בסעיף 13 לעיל). הטבת מס זו תחול רק לגבי הכנסות שהקרן תפיק מיום 24/9/2001 ואליך.

שיעור המס המתוקן שייקבע לקרנות הותיקות שיפנו לנציב לתיקון האישור המקדמי, ייקבע באופן הבא:

שיעור המס שיעור המס סכומים ש"נקראו" על ידי מנהל הקרן עד ליום הקובע המתוקן לקרן = שנקבע לקרן X למעט "סכומים בקופה" עד להיקף של 5% מהיקף הגיוס באישור המקדמי הכולל של הקרן היקף הגיוס הכולל של הקרן המקורי

הערות לנוסחה:

(1) "היום הקובע" - 30/9/2001 (מועד הדוחות הכספיים הרבעוניים הסקורים) (הקרן רשאית לבצע התאמה ליום 24/9/2001).

(2) "סכומים בקופה" - אלו סכומים ש"נקראו" על ידי הקרן עד המועד הקובע וטרם הושקעו ו/או הוצאו על ידה.

(3) "שיעור המס שנקבע לקרן באישור המקדמי המקורי" ו- "שיעור המס המתוקן לקרן" - הנו שיעור המס המתייחס לחלקם של המשקיעים החייבים בקרן על פי האישור המקדמי (בד"כ 20%).

לקבלת הסברים נוספים, הבהרות ועדכונים לגבי הקריטריונים לקבלת אישור מקדמי יש לפנות למחלקה המקצועית בנציבות מס הכנסה.

בברכה,

נציבות מס הכנסה ומיסוי מקרקעין